

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
ĐẠI HỘI MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM CÁC CẤP
TIẾN TỚI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM
LẦN THỨ X, NHIỆM KỲ 2024 - 2029

*(Ban hành kèm theo Hướng dẫn số 124-HD/BTGTW, ngày 30. / 11. / 2023
của Ban Tuyên giáo Trung ương)*

I. LỊCH SỬ PHÁT TRIỂN CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM

1. Các tổ chức tiền thân của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

- Ngày 18/11/1930, Ban Thường vụ Trung ương Đảng ra Chỉ thị về thành lập Hội Phản đế đồng minh - tổ chức tiền thân đầu tiên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Hội Phản đế đồng minh đã tuyên truyền vận động Nhân dân dấy lên cao trào phản đế mạnh mẽ trong cả nước, với đỉnh cao là Xô viết Nghệ Tĩnh.

- Trong những năm 1936 - 1940, Mặt trận Dân chủ Đông Dương và Mặt trận Dân tộc Thống nhất Phản đế ra đời đã tập hợp đông đảo các tầng lớp Nhân dân chống đế quốc và bè lũ tay sai, đẩy mạnh phong trào đấu tranh cho dân sinh, dân chủ, dân trí và dân quyền.

- Ngày 19/5/1941, Mặt trận Việt Minh ra đời đã giương cao ngọn cờ giải phóng dân tộc, thu hút mọi giới đồng bào yêu nước, tạo thành cao trào đánh Pháp, đuổi Nhật, là một nhân tố quyết định góp phần đưa Cách mạng tháng Tám thành công, lập nên Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

- Ngày 29/5/1946, Hội Liên hiệp quốc dân Việt Nam (Hội Liên Việt) ra đời đã mở rộng hơn nữa khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Hội Liên Việt đã cùng với Mặt trận Việt Minh huy động sức mạnh của Nhân dân làm chỗ dựa vững chắc cho chính quyền cách mạng còn non trẻ và đối phó hiệu quả với thù trong, giặc ngoài, vượt qua thử thách trước tình thế cách mạng và vận mệnh dân tộc như “ngàn cân treo sợi tóc”.

- Ngày 03/3/1951, Mặt trận Việt Minh và Hội Liên Việt hợp nhất thành Mặt trận Liên Việt đã động viên sức mạnh toàn dân, toàn quân tập trung sức người, sức của đẩy mạnh cuộc kháng chiến với tinh thần “Tất cả cho tiền tuyến” làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”, đưa cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược của Nhân dân ta đến thắng lợi.

- Thời kỳ 1955 - 1975, cả nước thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược, xây dựng hậu phương lớn CNXH ở miền Bắc và đấu tranh giải phóng miền Nam. Cả ba tổ chức: Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (10/9/1955), Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam (20/12/1960), Liên minh các lực lượng dân tộc - dân chủ và hòa bình Việt Nam (20/4/1968) cùng nhau phối hợp chặt chẽ, thống nhất ý chí và hành động, tập hợp và phát huy đến mức cao nhất sức mạnh đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế, đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đến toàn thắng, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

2. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam qua các kỳ đại hội

Sau ngày đất nước thống nhất, để phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới, các tổ chức Mặt trận của hai miền thống nhất thành Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Từ đó đến nay, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã qua 9 kỳ Đại hội:

2.1. Đại hội lần thứ I (Nhiệm kỳ 1977 - 1983)

Đại hội họp từ ngày 31/1 đến 4/2/1977 tại Hội trường Thống nhất, Thành phố Hồ Chí Minh, họp nhất 3 tổ chức: Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam, Liên minh các lực lượng dân tộc, dân chủ và hòa bình Việt Nam, lấy tên là Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Đại hội đã hiệp thương, giới thiệu 191 vị tham gia Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Đoàn Chủ tịch gồm 45 vị, Ban Thư ký gồm 7 vị; cử đồng chí Tôn Đức Thắng làm Chủ tịch danh dự; đồng chí Hoàng Quốc Việt làm Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (UBTW MTTQVN).

2.2. Đại hội lần thứ II (Nhiệm kỳ 1983 - 1988)

Đại hội họp từ ngày 12/5 đến 14/5/1983 tại Hội trường Ba Đình, Thủ đô Hà Nội. Chương trình hành động của Đại hội là hướng mọi hoạt động của Mặt trận đi vào thiết thực, hướng về cơ sở, tới các địa bàn dân cư. Đại hội cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá II gồm 184 vị, Đoàn Chủ tịch gồm 45 vị, Ban Thư ký gồm 8 vị; đồng chí Hoàng Quốc Việt làm Chủ tịch danh dự; Kiến trúc sư Huỳnh Tấn Phát làm Chủ tịch UBTW MTTQVN và ông Nguyễn Văn Tiến làm Tổng Thư ký.

2.3. Đại hội lần thứ III (Nhiệm kỳ 1988 - 1994)

Đại hội họp từ ngày 02/11 đến 04/11/1988 tại Hội trường Ba Đình, Thủ đô Hà Nội. Đây là Đại hội biểu dương lực lượng to lớn của toàn dân đoàn kết một lòng tiến hành công cuộc đổi mới. Đại hội đã cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá III gồm 166 vị, Đoàn Chủ tịch gồm 30 vị, Ban Thư ký gồm 6 vị; tiếp tục cử đồng chí Hoàng Quốc Việt làm Chủ tịch danh dự; cử Luật sư Nguyễn Hữu Thọ làm Chủ tịch UBTW MTTQVN; Luật sư Phan Anh làm Phó Chủ tịch và ông Phạm Văn Kiệt làm Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký.

2.4. Đại hội lần thứ IV (Nhiệm kỳ 1994 - 1999)

Đại hội họp từ ngày 17/8 đến 19/8/1994 tại Hội trường Ba Đình, Thủ đô Hà Nội. Tham dự Đại hội có hơn 600 đại biểu. Đại hội đã cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá IV gồm 206 vị; Đoàn Chủ tịch gồm 40 vị, Ban Thường trực Đoàn Chủ tịch gồm 7 vị; cử Luật sư Nguyễn Hữu Thọ làm Chủ tịch danh dự; đồng chí Lê Quang Đạo làm Chủ tịch UBTW MTTQVN và ông Trần Văn Đăng làm Tổng Thư ký.

2.5. Đại hội lần thứ V (Nhiệm kỳ 1999 - 2004)

Đại hội họp từ ngày 26/8 đến 28/8/1999 tại Hội trường Ba Đình, Thủ đô Hà Nội. Tham dự Đại hội có 621 đại biểu, là Đại hội *“Phát huy tinh thần yêu nước, sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân, tăng cường Mặt trận Dân tộc thống nhất, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”*. Đại hội đã cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá V gồm 253 vị, Đoàn Chủ tịch gồm 45 vị; Ban Thường trực gồm 9 vị; cử đồng chí Phạm Thế Duyệt làm Chủ tịch UBTW MTTQVN và ông Trần Văn Đăng làm Tổng Thư ký.

2.6. Đại hội lần thứ VI (Nhiệm kỳ 2004 - 2009)

Đại hội họp từ ngày 21/9 đến 23/9/2004 tại Hội trường Ba Đình, Thủ đô Hà Nội. Tham dự Đại hội có 878 đại biểu, là Đại hội *“Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc nâng cao vai trò Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, vì mục tiêu dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”*. Đại hội đã cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá VI gồm 320 vị, Đoàn Chủ tịch gồm 52 vị, Ban Thường trực gồm 8 vị; cử đồng chí Phạm Thế Duyệt tiếp tục làm Chủ tịch UBTW MTTQVN và đồng chí Huỳnh Đảm làm Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký.

* Hội nghị lần thứ năm UBTW MTTQVN khoá VI tại Hà Nội (01/2008) đã hiệp thương cử các chức danh Chủ tịch và Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký mới: Đồng chí Huỳnh Đảm làm Chủ tịch (thay đồng chí Phạm Thế Duyệt nghỉ hưu theo chế độ) và ông Vũ Trọng Kim làm Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký.

2.7. Đại hội lần thứ VII (Nhiệm kỳ 2009 - 2014)

Đại hội họp từ ngày 28/9 đến 30/9/2009 tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia Mỹ Đình, Thủ đô Hà Nội. Tham dự Đại hội có 1.300 đại biểu, trong đó có 989 đại biểu chính thức và 311 đại biểu khách mời. Chủ đề của Đại hội là *“Nâng cao vai trò Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”*. Đại hội đã cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá VII gồm 355 vị, Đoàn Chủ tịch gồm 58 vị, Ban Thường trực gồm 9 vị; tiếp tục cử đồng chí Huỳnh Đảm làm Chủ tịch và ông Vũ Trọng Kim làm Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký.

* Hội nghị lần thứ sáu Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khoá VII họp tại Hà Nội (05/9/2013) đã hiệp thương cử đồng chí Nguyễn Thiện Nhân giữ chức Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thay đồng chí Huỳnh Đảm nghỉ hưu theo chế độ.

2.8. Đại hội lần thứ VIII (Nhiệm kỳ 2014 - 2019)

Đại hội họp từ ngày 25 đến 27/9/2014 tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia Mỹ Đình, Thủ đô Hà Nội. Tham dự Đại hội có 1.008 đại biểu chính thức. Chủ đề của Đại hội: *“Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”*. Đại hội đã cử ra Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khóa VIII gồm 383 vị, Đoàn Chủ tịch gồm 62 vị, Ban Thường trực gồm 6 vị; đồng chí Nguyễn Thiện Nhân làm Chủ tịch; ông Vũ Trọng Kim làm Phó Chủ tịch - Tổng Thư ký.

* Hội nghị Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ năm khóa VIII họp tại Hà Nội (14/4/2016) đã hiệp thương cử đồng chí Trần Thanh Mẫn, Ủy viên Trung ương Đảng, làm Phó Chủ tịch - Tổng Thư ký Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam khóa VIII thay ông Vũ Trọng Kim nghỉ hưu theo chế độ.

* Hội nghị Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ bảy khóa VIII tại Hà Nội (22/6/2017) đã hiệp thương cử đồng chí Trần Thanh Mẫn làm Chủ tịch UBTW MTTQVN thay đồng chí Nguyễn Thiện Nhân chuyển công tác.

* Hội nghị Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam lần thứ tám khóa VIII họp tại Thành phố Hồ Chí Minh (05/01/2018) đã hiệp thương cử đồng chí Hữu A Lệnh làm Phó Chủ tịch - Tổng Thư ký.

2.9. Đại hội lần thứ IX (Nhiệm kỳ 2019 - 2024)

Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ IX (nhiệm kỳ 2019 - 2024) đã diễn ra trong các ngày 18, 19 và 20/9/2019 tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia Mỹ Đình, Thủ đô Hà Nội với sự tham dự của 999 đại biểu chính thức đại diện cho các tổ chức thành viên, các giai cấp, tầng lớp, 54 dân tộc anh em, các tôn giáo, lực lượng vũ trang nhân dân, người Việt Nam ở nước ngoài và cán bộ công tác Mặt trận chuyên trách các cấp. Chủ đề Đại hội: *“Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”*. Đại hội đã hiệp thương cử 374 vị ủy viên Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam. Tại kỳ họp thứ nhất Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khóa IX (nhiệm kỳ 2019-2024) đã hiệp thương cử Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam khóa IX, nhiệm kỳ 2019-2024 gồm 62 vị; Ban Thường trực gồm 6 vị; tiếp tục cử đồng chí Trần Thanh Mẫn làm Chủ tịch; đồng chí Hữu A Lệnh làm Phó Chủ tịch - Tổng Thư ký.

* Hội nghị Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ tư khóa IX họp tại Hà Nội (12/4/2021) đã hiệp thương cử đồng chí Đỗ Văn Chiến, Bí thư Trung ương Đảng, Bí thư Đảng đoàn MTTQ Việt Nam tham gia Ủy ban, Đoàn Chủ tịch và giữ chức Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam khóa IX, thay đồng chí Trần Thanh Mẫn chuyển công tác.

* Hội nghị Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam lần thứ năm khóa IX tổ chức theo hình thức trực tiếp kết hợp với trực tuyến (30/6/2021) đã hiệp thương cử đồng chí Lê Tiến Châu, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng giữ chức Phó Chủ tịch - Tổng Thư ký Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam thay đồng chí Hữu A Lệnh chuyển công tác.

* Hội nghị Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam lần thứ tám khóa IX họp tại Hà Nội (15/3/2023) đã hiệp thương cử đồng chí Nguyễn Thị Thu Hà, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng giữ chức Phó Chủ tịch - Tổng Thư ký Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam thay đồng chí Lê Tiến Châu chuyển công tác.

II. VỊ TRÍ VÀ MỐI QUAN HỆ GIỮA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM VỚI NHÂN DÂN, CÁC TỔ CHỨC TRONG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ VÀ ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1. Vị trí, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

Ngay sau khi giành được chính quyền về tay Nhân dân, Mặt trận đã trở thành một bộ phận cấu thành của hệ thống chính trị nước ta. Mặt trận và các tổ chức khác trong hệ thống chính trị ở nước ta tuy có vai trò, vị trí, chức năng và phương thức hoạt động khác nhau nhưng đều là công cụ thực hiện và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân nhằm một mục đích chung là: Phấn đấu xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, thống nhất, dân chủ và giàu mạnh, có vị trí xứng đáng trên trường quốc tế.

Hiến pháp năm 2013 nêu rõ: “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là tổ chức liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện của tổ chức chính trị, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội và các cá nhân tiêu biểu trong các giai cấp, tầng lớp xã hội, dân tộc, tôn giáo, người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là cơ sở chính trị của chính quyền Nhân dân; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; tập hợp, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội; giám sát, phản biện xã hội; tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước, hoạt động đối ngoại nhân dân góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam 2015 khẳng định nguyên tắc tập hợp, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc: Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phát triển đa dạng các hình thức tổ chức, hoạt động để tập hợp, đoàn kết mọi người Việt Nam ở trong nước và nước ngoài, không phân biệt thành phần giai cấp, tầng lớp xã hội, dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo, quá khứ nhằm động viên mọi nguồn lực góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (Điều 12).

Như vậy, vị trí, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam do chính Nhân dân, chính lịch sử cách mạng Việt Nam thừa nhận và được hiến định trong Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam.

2. Mối quan hệ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức trong hệ thống chính trị

2.1. Mối quan hệ giữa Mặt trận Tổ quốc Việt Nam với Đảng Cộng sản Việt Nam

Đảng lãnh đạo Mặt trận để thực hiện sự liên minh giữa Đảng với các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức xã hội, với các cá nhân tiêu biểu của các giai cấp, các tầng lớp, các dân tộc, các tôn giáo. Những yếu tố cơ bản xác định vai trò lãnh đạo của Đảng đối với Mặt trận là:

- Đảng ban hành chủ trương, đường lối, chính sách xuất phát từ thực tiễn, tôn trọng quy luật khách quan, đáp ứng yêu cầu, nguyện vọng và lợi ích chính đáng của các tầng lớp Nhân dân.

- Đảng lãnh đạo thông qua công tác tuyên truyền vận động, thuyết phục, bằng công tác kiểm tra, bằng công tác cán bộ và nêu cao vai trò gương mẫu của đảng viên theo khẩu hiệu: "Đảng viên đi trước, làng nước theo sau".

- Đảng lãnh đạo thông qua Đảng đoàn, thông qua đại diện của tổ chức Đảng tham gia Ủy ban Mặt trận Tổ quốc, trực tiếp trình bày chủ trương, đường lối của Đảng và kiến nghị với Mặt trận những vấn đề cần bàn bạc và phối hợp thực hiện.

- Đảng lãnh đạo sự phối hợp và thống nhất hành động giữa các tổ chức thành viên, sự phối hợp giữa Mặt trận và chính quyền; đồng thời Đảng là một thành viên của Mặt trận. Cấp ủy đảng không đứng ra thực hiện sự phối hợp đó mà thông qua Ban Thường trực của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp. Để làm tốt vai trò lãnh đạo, Đảng không chỉ làm tròn trách nhiệm của một thành viên như mọi thành viên khác, mà phải là thành viên hoạt động nhất, gương mẫu nhất. Đại diện cấp ủy tham gia Ủy ban Mặt trận cùng cấp có trách nhiệm sinh hoạt đầy đủ, chủ động, trình bày chủ trương, đường lối và kiến nghị của Đảng với Mặt trận; đồng thời lắng nghe ý kiến, tâm tư, nguyện vọng của các thành viên, đối thoại, thuyết phục, thực hiện hiệp thương dân chủ và phối hợp thống nhất hành động. Cấp ủy đảng phải giáo dục đảng viên gương mẫu thực hiện chương trình hành động chung, đã được các tổ chức thành viên nhất trí thông qua. Đảng tôn trọng, khuyến khích các tổ chức thành viên, Nhân dân thực hiện Quy chế giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội với việc hoạch định đường lối, chủ trương, quyết định lớn của Đảng và việc tổ chức thực hiện, kể cả đối với công tác tổ chức, cán bộ.

2.2. Quan hệ giữa Mặt trận Tổ quốc Việt Nam với Nhà nước

Điều 7 Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam quy định: *Quan hệ giữa Mặt trận Tổ quốc Việt Nam với Nhà nước là quan hệ phối hợp để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn của mỗi bên theo quy định của Hiến pháp, pháp luật và quy chế phối hợp công tác do Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và cơ quan nhà nước có liên quan ở từng cấp ban hành.*

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Nhà nước đều do Đảng lãnh đạo, đều là bộ phận hợp thành của hệ thống chính trị, đều là công cụ để Nhân dân thực hiện và

phát huy quyền làm chủ của mình trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Vì vậy, sự phối hợp giữa Mặt trận Tổ quốc và Nhà nước để thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn của mỗi bên theo quy định của Hiến pháp, pháp luật là một tất yếu, là xuất phát từ nhu cầu tự thân của mỗi bên.

2.3. Quan hệ giữa Ủy ban Mặt trận Tổ quốc với các tổ chức thành viên cùng cấp

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc mỗi cấp chủ trì việc hiệp thương dân chủ giữa các thành viên để bàn bạc thực hiện những vấn đề quan trọng của đất nước, của địa phương, của cuộc sống Nhân dân, phối hợp xây dựng chương trình hành động chung và cùng nhau thực hiện chương trình thống nhất hành động đó.

III. MỘT SỐ KẾT QUẢ THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM LẦN THỨ IX

- Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể Nhân dân tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, vận động đông đảo Nhân dân tham gia các phong trào thi đua yêu nước, phát huy ngày càng tốt hơn vai trò chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên và Nhân dân; chủ động tham gia giám sát và phản biện xã hội; làm tốt vai trò cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và Nhân dân; tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị, góp phần tích cực vào những thành tựu chung của đất nước. Tiếp tục phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, thực hiện ngày càng tốt hơn quyền làm chủ của Nhân dân trong việc quyết định những vấn đề lớn và hệ trọng của đất nước. Tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ quyền con người, quyền và nghĩa vụ của công dân theo Hiến pháp năm 2013; gắn quyền công dân với nghĩa vụ và trách nhiệm công dân đối với xã hội... Chú trọng thực hiện dân chủ cả trực tiếp và đại diện, nhất là ở cơ sở, bảo đảm công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình. Người đứng đầu ở nhiều cấp ủy đảng, chính quyền đã tăng cường tiếp xúc, đối thoại, lắng nghe, tiếp thu, giải quyết những bức xúc và nguyện vọng chính đáng của Nhân dân.

- Mặt trận Tổ quốc đã chủ động, phối hợp chặt chẽ với các tổ chức trong hệ thống chính trị làm tốt công tác tuyên truyền, vận động, tập hợp rộng rãi các tầng lớp Nhân dân, tạo sự thống nhất và đồng thuận cao trong xã hội; tích cực tham gia xây dựng pháp luật, góp ý đối với các dự thảo Văn kiện, tham gia chuẩn bị và tổ chức Đại hội đảng bộ các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng; kiến nghị với Đảng, Nhà nước nhiều nội dung quan trọng, góp phần hoạch định đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; có nhiều cố gắng, nỗ lực đổi mới và đa dạng hoá các hình thức tập hợp Nhân dân, đẩy mạnh thực hành dân chủ ở cơ sở, thực hiện giám sát và phản biện xã hội, tham gia phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh.

- Thời gian gần đây, Mặt trận và các tổ chức thành viên đã thực hiện tốt quyền và trách nhiệm của mình, tham gia tích cực vào công tác tổ chức, vận động Nhân dân

thực hiện thắng lợi cuộc bầu cử Đại biểu Quốc hội khoá XV và bầu cử Đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026. Khi đại dịch Covid-19 xảy ra, lây lan, bùng phát ở nước ta, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên đã chủ động, sáng tạo, phát huy vai trò nòng cốt, phối hợp với các cơ quan nhà nước ra lời kêu gọi, tuyên truyền, vận động, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, khơi dậy tinh thần tương thân, tương ái trong Nhân dân, góp công, góp sức, góp tiền ủng hộ tuyến đầu phòng, chống dịch, bổ sung nguồn kinh phí của Chính phủ mua vắc-xin phòng dịch, góp phần ngăn chặn, kiểm chế sự gia tăng và đẩy lùi đại dịch Covid-19.

- Trong nhiệm kỳ qua, việc tổ chức các phong trào thi đua, các cuộc vận động ngày càng đem lại nhiều kết quả thiết thực, có sự phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, tổ chức đã từng bước phát huy được sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị trong việc tổ chức tốt các phong trào thi đua từ cơ sở, khu dân cư; tham gia phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo các vấn đề an sinh xã hội, nhất là chăm lo cho người nghèo, người yếu thế và phối hợp chăm lo cho các gia đình chính sách. Đặc biệt trong những năm 2020, 2021, 2022 đại dịch Covid-19 đã tác động rất lớn đến nước ta, gây ra nhiều tổn thất nặng nề, nhưng với đường lối đúng đắn của Đảng, sự điều hành kịp thời của Nhà nước đã huy động được toàn Đảng, toàn dân, toàn quân xông trận với tinh thần “chống dịch như chống giặc”, đã khống chế, kiểm soát, ngăn chặn được sự lây lan của đại dịch, hạn chế giảm thiểu các thiệt hại do dịch bệnh gây ra, bảo đảm an sinh và phúc lợi xã hội, từng bước phục hồi sản xuất kinh doanh và ổn định đời sống nhân dân. Tiếp tục củng cố, phát huy vai trò liên minh chính trị; đẩy mạnh thực hiện chương trình phối hợp và thống nhất hành động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, nhất là việc triển khai phong trào, cuộc vận động để cổ vũ, động viên sự tham gia của các tầng lớp Nhân dân. Tiếp tục đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước theo tinh thần Chỉ thị số 10-CT/TW, ngày 15/12/2016 về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với Cuộc vận động *Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*”; Chỉ thị số 03-CT/TW, ngày 19/5/2021 “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với Cuộc vận động *Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam*” trong tình hình mới.

- Công tác dân tộc, tôn giáo được quan tâm, đẩy mạnh. Mặt trận chủ động, tích cực tuyên truyền, vận động, phối hợp triển khai và giám sát việc thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030. Tiếp tục triển khai thực hiện Kết luận số 01/KL-MTTW-ĐCT ngày 20/8/2015 của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khóa VIII về “Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong công tác dân tộc”. Triển khai thực hiện Đề án “Tăng cường vận động, đoàn kết các tôn giáo ở nước ta hiện nay”; tiếp tục thực hiện Kết luận số 02/KL-MTTW-ĐCT ngày 29/12/2015 của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khóa VIII về “Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong công tác tôn giáo”. Tăng cường tiếp xúc đối thoại với lãnh đạo các tôn giáo, người có uy tín

trong đồng bào dân tộc thiểu số..., phát huy các giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp và nguồn lực các tôn giáo trong phát triển đất nước.

- Việc tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền đạt được những kết quả tích cực, ngày càng đổi mới, có nhiều sáng tạo về phương thức, cách thức triển khai, đi vào chiều sâu với chất lượng cao hơn. Mặt trận các cấp chủ động nắm tình hình để kịp thời phát hiện, tham mưu cho cấp ủy Đảng, phối hợp với chính quyền chỉ đạo xử lý nhiều vấn đề nhạy cảm, bức xúc mà dư luận quan tâm và thực tiễn đặt ra thông qua hoạt động giám sát của Mặt trận theo quy định của pháp luật. Nâng cao chất lượng thực hiện Quy chế phối hợp công tác với các cơ quan nhà nước, các tổ chức thành viên nhằm phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Mặt trận các cấp từng bước nâng cao chất lượng các hoạt động giám sát, phản biện xã hội, cũng như việc nắm bắt, phản ánh ý kiến, kiến nghị của Nhân dân với Đảng và Nhà nước; đặc biệt đã phát huy vai trò của Mặt trận trong các cuộc bầu cử Đại biểu Quốc hội, Đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026. Tập trung triển khai trong toàn hệ thống Chỉ thị số 18-CT/TW, ngày 26/10/2022 của Ban Bí thư về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; Kết luận số 54-KL/TW, ngày 09/5/2023 của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Quyết định số 99-QĐ/TW, ngày 03/10/2017 của Ban Bí thư về tiếp tục phát huy vai trò của Nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ.

- Công tác thông tin các hoạt động đối ngoại nói chung và hoạt động đối ngoại nhân dân nói riêng được Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam kịp thời quán triệt giúp cho đội ngũ cán bộ Mặt trận Tổ quốc các cấp nắm được những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về đối ngoại và thông tin đối ngoại; tuyên truyền về vai trò lãnh đạo của Đảng, thành tựu của đất nước, về khối đại đoàn kết toàn dân tộc, đặc biệt là Kết luận của Bộ Chính trị về Chiến lược thông tin đối ngoại giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2045 sau khi được Bộ Chính trị thông qua, gắn kết chặt chẽ với tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 05/01/2022 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, nâng cao hiệu quả đối ngoại nhân dân trong tình hình mới; Kết luận số 12-KL/TW, ngày 12/8/2021 của Bộ Chính trị về công tác người Việt Nam ở nước ngoài trong tình hình mới; Kết luận số 03/KL-MTTW-ĐCT, ngày 17/01/2023 của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam về việc triển khai Kết luận của Bộ Chính trị về công tác người Việt Nam ở nước ngoài trong tình hình mới.

- Việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt động có nhiều cố gắng và đem lại kết quả ngày càng thiết thực. Hoạt động của Mặt trận hướng mạnh về cơ sở, các Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư đã trở thành lực lượng nòng cốt trong các phong trào, các cuộc vận động, được Nhân dân tin cậy và là cầu nối bền chặt giữa nhân dân với Đảng, Nhà nước. Bảo đảm tăng cường phối hợp công tác với các cơ

quan, tổ chức hữu quan và nâng cao nhận thức chính trị cho các ngành, các cấp, các tầng lớp Nhân dân về vai trò, vị trí của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong hệ thống chính trị; hoạt động của Mặt trận ngày càng tăng tính hành động, giảm tính hành chính, bám sát dân, bám sát địa bàn cơ sở. Tích cực triển khai thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 về “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”; Kết luận số 50-KL/TW, ngày 28/2/2023 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”; Quy định số 97-QĐ/TW, ngày 07/02/2023 về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, cơ cấu tổ chức, mối quan hệ công tác của đảng đoàn, Ban cán sự đảng ở Trung ương, trong đó quy định Đảng đoàn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam do Bộ Chính trị quyết định thành lập.

- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên tiếp tục kiện toàn tổ chức, tăng cường tập huấn, bồi dưỡng cán bộ, phối hợp với các cấp chính quyền từng bước tháo gỡ khó khăn về điều kiện hoạt động. Mối quan hệ phối hợp công tác giữa Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam với Chủ tịch nước, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Chính phủ; giữa Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam với các tổ chức thành viên, các ban, bộ, ngành ở Trung ương; giữa Ủy ban MTTQ Việt Nam các cấp với HĐND, UBND, các ngành chức năng và các tổ chức thành viên ở địa phương ngày càng thường xuyên, chặt chẽ, hiệu quả. Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam và Ủy ban MTTQ Việt Nam nhiều tỉnh, thành phố tiếp tục quan tâm kiện toàn và nâng cao chất lượng hoạt động của các Hội đồng tư vấn, đội ngũ cộng tác viên và phát huy vai trò của các cá nhân tiêu biểu trên một số lĩnh vực, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động của Ủy ban MTTQ Việt Nam ở mỗi cấp. Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư tiếp tục được củng cố, kiện toàn; vị trí, vai trò ngày càng được phát huy, làm nòng cốt trong việc vận động Nhân dân thực hiện các phong trào, các cuộc vận động ở địa bàn dân cư.

IV. YÊU CẦU, NHIỆM VỤ CỦA ĐẠI HỘI MẶT TRẬN CÁC CẤP VÀ ĐẠI HỘI MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM LẦN THỨ X

Đại hội Mặt trận các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X Mặt trận Tổ quốc Việt Nam sẽ tiến hành đánh giá kết quả hoạt động nhiệm kỳ qua, xây dựng Chương trình hành động cho nhiệm kỳ mới và tham gia góp ý kiến vào các văn kiện dự thảo của Đại hội Mặt trận cấp trên với các yêu cầu, nội dung sau đây:

- Các văn kiện trình Đại hội cần được tổ chức thảo luận kỹ lưỡng, lấy ý kiến rộng rãi trong hệ thống Mặt trận, các tổ chức thành viên, các cấp và các tầng lớp Nhân dân. Các mục tiêu, chương trình hành động và giải pháp công tác Mặt trận trong nhiệm kỳ mới phải có tính chiến lược, tầm nhìn dài hạn đáp ứng yêu cầu công tác Mặt trận trong tình hình mới.

- Báo cáo tổng kết nhiệm kỳ cần đánh giá đúng tình hình các tầng lớp Nhân dân và khối đại đoàn kết toàn dân tộc; nêu rõ những kết quả đạt được, những mô hình hay, nhân tố mới, những hạn chế, khuyết điểm; rút ra nguyên nhân và bài học kinh nghiệm; phân tích, làm rõ thời cơ và thách thức trong nhiệm kỳ tới; dự báo, phát hiện những vấn đề mới để giải quyết kịp thời. Trong báo cáo có nhấn mạnh về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tham gia cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân trong phòng, chống đại dịch Covid-19.

- Chương trình hành động bám sát tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp, các chỉ thị, kết luận của Đảng và phù hợp với tình hình thực tiễn; triệt để khắc phục những hạn chế của nhiệm kỳ trước. Xác định rõ mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của Mặt trận, trên cơ sở đó lựa chọn những điểm nhấn theo hướng mở rộng tập hợp khối đại đoàn kết, phát huy dân chủ, tạo đồng thuận trong xã hội; tăng cường đoàn kết, tập hợp đồng bào các dân tộc, tôn giáo và người Việt Nam ở nước ngoài; đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động rộng khắp, hiệu quả; phát huy dân chủ, tiếp thu sáng kiến, kiến nghị của Nhân dân; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của các tầng lớp Nhân dân; nâng cao chất lượng hoạt động giám sát, phản biện xã hội, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp ý xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh; mở rộng công tác đối ngoại nhân dân để không ngừng nâng cao uy tín, vị thế của Đảng, Nhà nước; củng cố, xây dựng hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam vững mạnh, phát huy mạnh mẽ vai trò, trách nhiệm của các tổ chức thành viên và các hội đồng tư vấn...

- Đại hội Mặt trận các cấp sẽ đóng góp ý kiến vào các văn kiện dự thảo của Đại hội Mặt trận cấp trên và kiến nghị sửa đổi, bổ sung Điều lệ của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam để Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xem xét quyết định việc sửa đổi, bổ sung Điều lệ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cho phù hợp với yêu cầu của tình hình, nhiệm vụ mới đặt ra.

- Công tác nhân sự Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp phải có số lượng, cơ cấu hợp lý, tỷ lệ mở rộng phù hợp, bảo đảm tính đại diện, thiết thực, tính tiêu biểu về lòng yêu nước, có năng lực, tâm huyết, trách nhiệm, trí tuệ, uy tín. Đại biểu tham dự Đại hội phải tiêu biểu về phẩm chất, năng lực, uy tín, đại diện các tầng lớp Nhân dân, đóng góp tâm huyết, trách nhiệm cho thành công của Đại hội. Nâng cao chất lượng thành phần cá nhân tiêu biểu, đại diện cho các giai cấp, tầng lớp, các dân tộc, tôn giáo và người Việt Nam ở nước ngoài; bảo đảm tỷ lệ phù hợp người ngoài Đảng tham gia Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở các cấp.

- Thời gian tiến hành Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã hoàn thành trong tháng 4/2024; cấp huyện hoàn thành trong tháng 6/2024; cấp tỉnh hoàn thành trong tháng 8/2024. Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ X dự kiến tổ chức vào tháng 10/2024.

V. Ý NGHĨA CỦA ĐẠI HỘI MẶT TRẬN CÁC CẤP VÀ ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM LẦN THỨ X

Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ X, nhiệm kỳ 2024-2029 là sự kiện chính trị quan trọng diễn ra trong bối cảnh đất nước ta đang ra sức thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, với nhiều thuận lợi và khó khăn, thách thức mới đan xen.

Quá trình chuẩn bị và tổ chức Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ X là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng, dân chủ, nhằm chuyển biến mạnh mẽ nhận thức, trách nhiệm, hành động của cả hệ thống chính trị và các tầng lớp Nhân dân trong việc thực hiện đường lối chiến lược của Đảng về tăng cường phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc; về vị trí, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong giai đoạn mới. Đồng thời cũng là quá trình tổ chức Mặt trận từ cơ sở đến Trung ương đề ra các giải pháp thiết thực củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ; tổ chức phát động phong trào thi đua thiết thực rộng khắp, lập thành tích chào mừng Đại hội Mặt trận Tổ quốc các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ X.

Tiếp tục củng cố, tăng cường xây dựng Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xứng đáng là tổ chức liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện của tổ chức chính trị, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp và các cá nhân tiêu biểu trong các giai cấp, các tầng lớp xã hội, các dân tộc, các tôn giáo và người Việt Nam định cư ở nước ngoài; là một bộ phận quan trọng của hệ thống chính trị; là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân, đại diện bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp chính đáng của các tầng lớp Nhân dân, có vai trò giám sát và phản biện xã hội.

Việc tổ chức Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ X, nhiệm kỳ 2024 - 2029 là dịp để Ủy ban Mặt trận các cấp, các tổ chức thành viên tiếp tục quán triệt, thấm nhuần quan điểm của Đảng, tư tưởng Hồ Chí Minh về đại đoàn kết dân tộc, tiếp tục động viên các tầng lớp Nhân dân phát huy truyền thống yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý chí tự lực, tự cường, khát vọng xây dựng, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Phát huy tốt hơn nữa vai trò tiên phong của giai cấp công nhân, tiềm năng to lớn của giai cấp nông dân, đội ngũ trí thức và giới doanh nhân, tăng cường khối liên minh công - nông - trí, làm nền tảng cho khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Từ đó, tiếp tục khẳng định, phát huy vai trò, tầm quan trọng của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong giai đoạn mới. *Ưw*

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG - ỦY BAN TRUNG ƯƠNG MTTQ VIỆT NAM